

**Розширений план лекцій
з дисципліни «ОСНОВИ ГЕОПОЛІТИКИ ТА ГЕОСТРАТЕГІЙ»**

лекційних годин – 30

Викладач – к.політ.н., доц. Бабіна В.О.

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 1

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГЕОПОЛІТИКИ**

Лекція 1. Геополітика як наукова дисципліна.

1. Поняття про геополітику та геостратегію.
2. Предмет геополітики та рівні геополітичних досліджень.
3. Основні методи сучасної геополітики.
4. Функції та актуальні завдання сучасної геополітики.

Лекція 2. Основні категорії та закони геополітики.

1. Геополітичний простір та його сутність.
2. Геополітичні відносини та геополітичний баланс сил.
3. Категорії геополітики: геополітичний конфлікт, геополітичні інтереси, геополітичний код, геостратегія.
4. Основні закони геополітики.

Лекція 3. Розвиток геополітичних ідей.

1. Основні підходи до періодизації розвитку геополітики.
2. Геополітичні ідеї античності та Середньовіччя.
3. Геополітична думка Нового часу.
4. Зародження геополітики як науки.
5. Західна геополітична думка I половини ХХ ст.

Лекція 4. Сучасні геополітичні теорії і напрями досліджень.

1. Повоєнна європейська та американська геополітика.
2. Провідні сучасні школи геополітичної думки.
3. «Критична геополітика»: основні напрями досліджень.
4. Прикладна геополітика.

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2
ГЕОПОЛІТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ СВІТУ**

Лекція 5. Історичний розвиток геополітичної організації світу.

1. Перші держави на Близькому Сході, їх геополітична взаємодія.
2. Геополітика Римської держави.
3. Геополітика середньовічних європейських держав.
4. Геополітичні аспекти Великих географічних відкриттів.
5. Вестфальська геополітична епоха. Біполярний світ.

Лекція 6. Геополітична структура сучасного світу.

1. Геополітична структуризація світу.
2. Геополітичні «регіони», «вісі», «полюси».
3. Багатополярна геополітична модель світу.
4. Регіоналізація геополітичних процесів.

Лекція 7. Геополітичні конфлікти в сучасному світі.

1. Типи геополітичних конфліктів.
2. Інформаційна геополітика.
3. Динаміка воєнно-політичних конфліктів. Типи стратегій держав.
4. Геополітичний аналіз воєнно-політичних конфліктів у сучасному світі. Їх врегулювання.

Лекція 8. Геополітика держави.

1. Геополітичне положення держави.
2. Геостратегія держави на міжнародній арені.

3. Геополітичні інтереси держави.
4. Геополітичні коди у зовнішній політиці держав.

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3 ГЕОПОЛІТИКА ДЕРЖАВ СВІТУ

Лекція 9. Геополітика США.

1. Історичний розвиток геополітики США.
2. Геополітика США періоду «Холодної війни».
3. Роль США в НАТО.
4. Геополітичні інтереси США.

Лекція 10. Геополітика та геостратегія ЄС та НАТО.

1. Геополітичні та гео економічні аспекти утворення і розвитку ЄОВС – ЄЕС – ЄС.
2. Геополітичні засади утворення і розвитку НАТО.
3. Сучасна геостратегія НАТО.

Лекція 11. Геополітика провідних європейських держав.

1. Геополітика Великої Британії.
2. Геополітика Франції.
3. Геополітика Німеччини.
4. Геополітична ситуація в Середземномор'ї.
5. Геополітична ситуація в Центральній Східній Європі.

Лекція 12. Геополітика Російської Федерації.

1. Історичний розвиток геополітики Російської Федерації.
2. Сучасна геостратегія Російської Федерації у світі.
3. Відносини Росії з ЄС та НАТО.
4. Геостратегія Росії щодо України.
5. Геостратегія Росії в Азії та на Близькому Сході.

Лекція 13. Геополітика провідних держав Азії.

1. Геополітика КНР.
2. Японія як геостратегічний союзник США.
3. Теорія Ісламського світового порядку.
4. Геополітика Туреччини, її роль в Чорноморському регіоні та на Близькому Сході.

Лекція 14. Геополітична ситуація в Африці та Латинській Америці.

1. Геополітичні процеси в Африці.
2. Вплив США на геополітичний та гео економічний простір Латинської Америки.
3. Геополітика країн Латинської Америки.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4 УКРАЇНСЬКА ГЕОПОЛІТИКА

Лекція 15. Українська геополітична думка.

1. Особливості геополітичного положення України.
2. Національні інтереси України, їх забезпечення.
3. Сучасна геостратегія України на міжнародній арені.
4. Геостратегічний вектор України на інтеграцію з ЄС та НАТО.
5. Геополітичні та гео економічні аспекти взаємовідносин України з Росією.